Market Talks
مرکز آموزش

کریپتو · مبتدی · درس ۷ از ۱۵

چشم‌انداز کریپتو: آلت‌کوین‌ها، دسته‌ها و میم‌کوین‌ها

واقعاً چند رمزارز وجود دارد، بازار چطور میان بیت‌کوین و بقیه تقسیم شده، دسته‌های اصلی کدام‌اند، و چرا بیشتر توکن‌های تازه ناپدید می‌شوند

۱۰ دقیقه مطالعه ۸ سؤال آزمون همراه با کلید پاسخ

کریپتو · مبتدی · درس ۷ از ۱۵

چشم‌انداز کریپتو: آلت‌کوین‌ها، دسته‌ها و میم‌کوین‌ها

در یک جمله

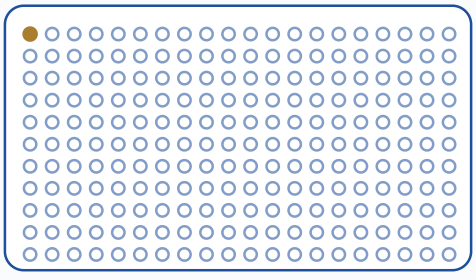
کریپتو هزاران کوین فعال در معامله و میلیون‌ها توکن مرده دارد، اما بیشتر ارزش آن در بیت‌کوین، اتر و استیبل‌کوین‌هاست، و هر کوین دیگری به دسته‌ای تعلق دارد که هدف و ریسک‌های خودش را دارد.

هزاران کوین، میلیون‌ها توکن

به هر رمزارزی جز بیت‌کوین **آلت‌کوین** می‌گویند، که کوتاه‌شده «کوین جایگزین» است. چند تا هست؟ بستگی دارد چه چیزی را بشمارید.

CoinGecko، یکی از بزرگ‌ترین سایت‌های داده، در ژوئن ۲۰۲۶ حدود **۱۷٬۴۰۰** کوین با بازار فعال و بررسی فهرست‌شدن موفق داشت. CoinMarketCap، که هر توکنی را که روی بلاک‌چین‌های تحت پوشش خود شناسایی کند، مرده یا زنده، می‌شمارد، حدود **۵۲٫۸ میلیون** توکن شمرده بود. همین فاصله داستان واقعی را می‌گوید: ساختن توکن آسان است، همان‌طور که درس ۴ نشان داد، اما توکن‌های بسیار کمی هرگز کاربر واقعی یا پول واقعی جذب می‌کنند.

برای یک تازه‌کار نتیجه مفید ساده است. فهرست شدن یک کوین در جایی هیچ چیزی را ثابت نمی‌کند. کوین‌هایی که اهمیت دارند گروه کوچکی‌اند با بازار واقعی، کاربرد واقعی و سابقه.

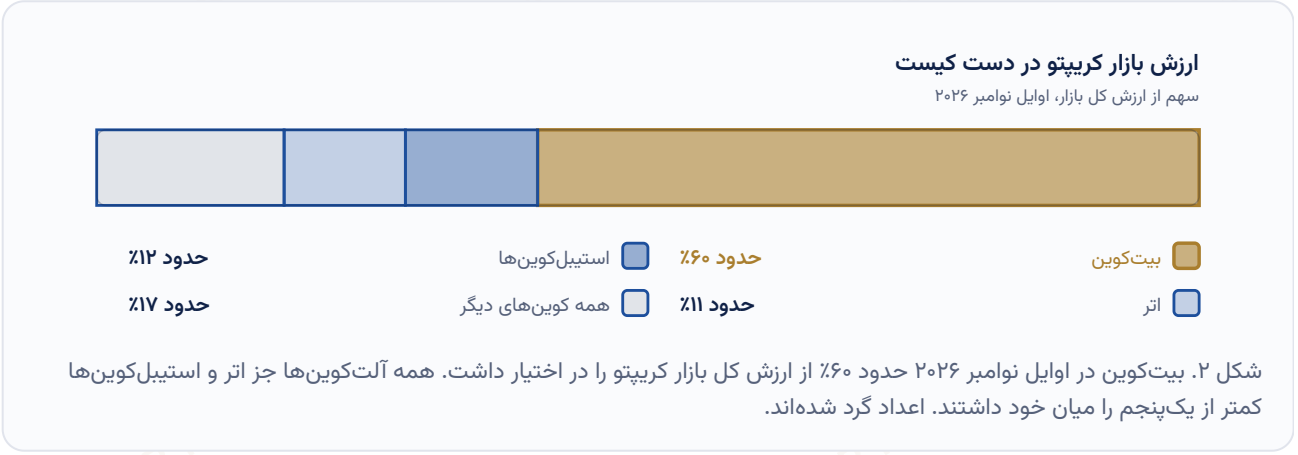
شکل ۱. سایت‌های داده عددهای بسیار متفاوتی می‌شمارند. CoinGecko کوین‌های دارای بازار فعال را فهرست می‌کند؛ CoinMarketCap هر توکنی را که شناسایی کرده می‌شمارد، که بیشترشان مرده‌اند. نقطه‌ها فقط برای نمایش‌اند: سهم واقعی کوین‌های فعال از این هم کمتر است.

دامیننس بیت‌کوین: ارزش در دست کیست

ارزش کل بازار کریپتو مجموع ارزش بازار همه کوین‌هاست: قیمت هر کوین ضرب در تعداد کوین‌های در گردش آن. درس ۸ ارزش بازار را با جزئیات توضیح می‌دهد.

دامیننس بیت‌کوین سهم بیت‌کوین از آن کل است. در اوایل نوامبر ۲۰۲۶ حدود **۶۰٪** بود. اتر حدود ۱۱٪ و استیبل‌کوین‌ها حدود ۱۲٪ داشتند، و همه کوین‌های دیگر با هم باقی‌مانده را، کمتر از یک‌پنجم بازار، میان خود تقسیم می‌کردند.

دامیننس در چرخه‌ها حرکت می‌کند. در ژانویه ۲۰۱۸، در اوج رونقی پرهیجان در توکن‌های تازه، به حدود ۳۳٪ رسید که پایین‌ترین سطح تاریخ آن است. وقتی دامیننس بیت‌کوین ماه‌ها افت کند و آلت‌کوین‌ها عملکرد بهتری داشته باشند، معامله‌گران آن را **آلت‌سیزن** (فصل آلت‌کوین‌ها) می‌نامند. وقتی ترس بازمی‌گردد، پول معمولاً به بیت‌کوین و استیبل‌کوین‌ها برمی‌گردد و دامیننس بالا می‌رود.

شکل ۲. بیت‌کوین در اوایل نوامبر ۲۰۲۶ حدود ۶۰٪ از ارزش کل بازار کریپتو را در اختیار داشت. همه آلت‌کوین‌ها جز اتر و استیبل‌کوین‌ها کمتر از یک‌پنجم را میان خود داشتند. اعداد گرد شده‌اند.

دسته‌های اصلی

بیشتر آلت‌کوین‌ها در چند دسته جای می‌گیرند. دانستن دسته به شما می‌گوید یک کوین قرار است چه کاری بکند و چه چیزی ارزشش را پیش می‌برد:

- **پلتفرم‌های قرارداد هوشمند (لایه ۱ها):** بلاک‌چین‌هایی که میزبان اپلیکیشن‌ها هستند، مثل ETH، SOL و ADA.
- **لایه ۲ها:** شبکه‌هایی که ظرفیت اتریوم را بالا می‌برند، مثل ARB و OP.
- **استیبل‌کوین‌ها:** USDC، USDT و دیگران، که در درس ۶ بررسی شدند.
- **توکن‌های صرافی:** کوین‌هایی که به یک صرافی و اکوسیستم آن پیوند دارند، مثل BNB.
- **توکن‌های دیفای:** توکن‌های اپلیکیشن‌های وام‌دهی و معامله، مثل UNI و AAVE.
- **زیرساخت و اوراکل‌ها:** خدماتی که پروژه‌های دیگر به آن‌ها وابسته‌اند، مثل LINK.
- **کوین‌های پرداخت:** کوین‌هایی با تمرکز بر جابه‌جایی پول، مثل XRP و LTC.

- **کوین‌های حریم خصوصی:** کوین‌هایی که جزئیات تراکنش را پنهان می‌کنند، مثل XMR. برخی صرافی‌ها و کشورها آن‌ها را محدود می‌کنند.
- **میم‌کوین‌ها:** کوین‌هایی که با جامعه و شوخ‌طبعی حرکت می‌کنند، مثل DOGE، SHIB و PEPE.
- **دارایی‌های دنیای واقعی (RWA):** توکن‌هایی که نماینده اوراق قرضه، صندوق‌ها، طلا یا دارایی‌های سنتی دیگرند.

دسته‌ها با هم خبرساز می‌شوند. وقتی یک توکن هوش مصنوعی یا یک توکن بازی جهش می‌کند، دیگر توکن‌های همان دسته اغلب دنبالش می‌روند.

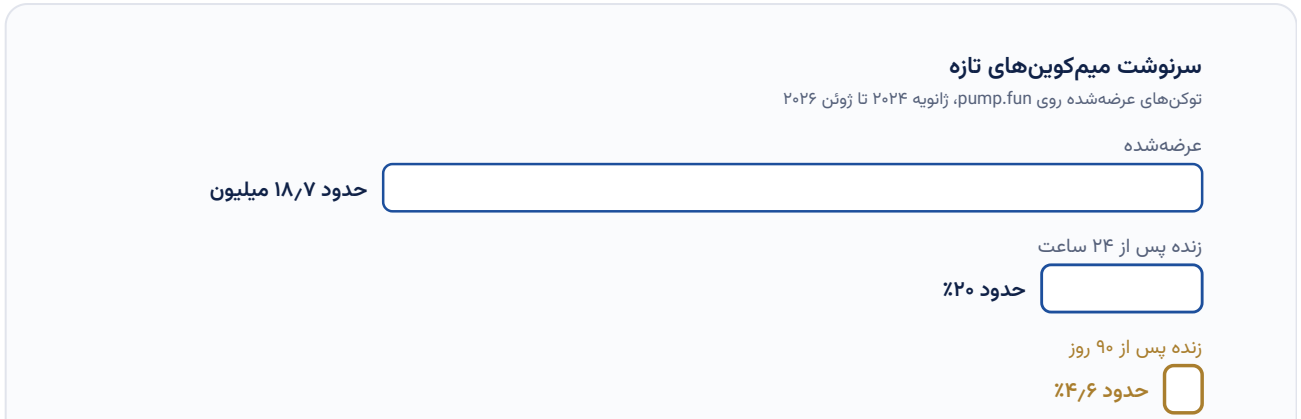
شکل ۳. دسته‌های اصلی دارایی‌های کریپتویی، همراه با نمونه‌های شناخته‌شده.

میم‌کوین‌ها: شوخی‌هایی با ارزش بازار

نخستین میم‌کوین مشهور، **Dogecoin**، در دسامبر ۲۰۱۳ به‌عنوان شوخی‌ای درباره هیجان کریپتو ساخته شد و یک سگ شیبا اینو نماد آن بود. این کوین با کمک جامعه‌های اینترنتی و پست‌های چهره‌های مشهور به یکی از بزرگ‌ترین رمزارزها از نظر ارزش بازار تبدیل شد.

از آن زمان عرضه یک میم‌کوین تقریباً بی‌زحمت شده است. پلتفرم‌هایی مثل **pump.fun** روی Solana به هر کسی اجازه می‌دهند در یک دقیقه توکنی بسازد و فهرستش کند. طبق CoinGecko Research، میان ژانویه ۲۰۲۴ و ژوئن ۲۰۲۶ حدود ۱۸٫۷ میلیون توکن روی pump.fun عرضه شد. حدود ۸۰٪ آن‌ها ظرف ۲۴ ساعت مرده بودند و فقط حدود ۴٫۶٪ پس از ۹۰ روز هنوز باقی بودند. زنده ماندن با ارزشمند بودن یکی نیست، پس سهم توکن‌هایی که برای کسی سود ساختند از این هم کمتر است.

میم‌کوین‌ها محصولی ندارند که بشود سنجید. قیمتشان تقریباً کاملاً به توجه بستگی دارد، که می‌تواند به همان سرعتی که آمده ناپدید شود. بسیاری از آن‌ها طوری هم طراحی شده‌اند که سازندگان یا خریداران اولیه بتوانند در اوج هیجان بفروشند، الگویی که در درس ۱۴ بررسی می‌شود.

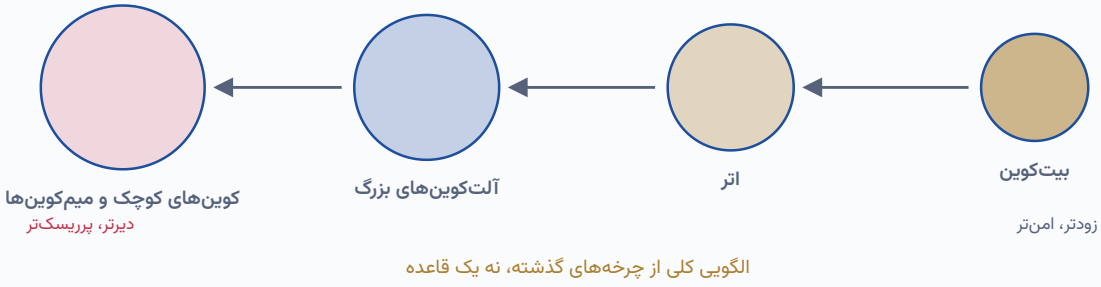

شکل ۴. از حدود ۱۸٫۷ میلیون توکن عرضه‌شده روی pump.fun، حدود ۸۰٪ ظرف ۲۴ ساعت مردند و حدود ۴٫۶٪ تا ۹۰ روز دوام آوردند (CoinGecko Research، ژوئن ۲۰۲۶).

روایت‌ها و چرخش

بازارهای کریپتو در موج‌هایی از داستان‌ها حرکت می‌کنند که **روایت** نامیده می‌شوند: دیفای در ۲۰۲۰، NFTها در ۲۰۲۱، میم‌کوین‌های Solana در ۲۰۲۴، و پس از آن توکن‌های هوش مصنوعی و دارایی‌های دنیای واقعی. پول به سوی موضوع روز هجوم می‌آورد و سپس سراغ موضوع بعدی می‌رود.

بسیاری از معامله‌گران ترتیب معمولی را هم توصیف می‌کنند که پول در یک بازار قوی با آن جریان پیدا می‌کند. این جریان اغلب از بیت‌کوین شروع می‌شود، به اتر می‌رسد، سپس به آلت‌کوین‌های بزرگ، و در نهایت با اوج گرفتن هیجان به کوین‌های کوچک و میم‌کوین‌ها. این **چرخش** الگویی کلی است که در چرخه‌های گذشته دیده شده، نه یک قاعده، و هر بار به یک شکل تکرار نشده است.

شکل ۵. چرخشی معمول در بازارهای قوی، آن‌طور که بسیاری از معامله‌گران توصیف می‌کنند: پول از بیت‌کوین به سوی کوین‌هایی با ریسک هر بار بیشتر حرکت می‌کند. این الگو در هر چرخه دقیقاً تکرار نشده است.

تشبیه: مهمانی‌ای که اتاق به اتاق پر می‌شود

مهمانی‌ای را در خانه‌ای بزرگ تصور کنید. نخستین مهمان‌ها در سالن اصلی جمع می‌شوند، امن‌ترین و راحت‌ترین اتاق. با آمدن افراد بیشتر، جمعیت به اتاق‌های کناری، سپس آشپزخانه و بعد باغ سرریز می‌شود. وقتی باغ پر و پرسروصدا شده، مهمانی معمولاً نزدیک اوج خود است، و وقتی مردم شروع به رفتن می‌کنند، باغ زودتر از همه خالی می‌شود.

نخستین پرسش‌ها درباره هر کوین

پیش از اعتماد به هر آلت‌کوین، چند پرسش پایه بپرسید:

- **واقعاً چه کاری می‌کند؟** می‌توانید هدفش را در یک جمله توضیح دهید؟
- **کوین است یا توکن، و چه کسی آن را کنترل می‌کند؟** درس ۴ نشان داد چرا این مهم است.
- **عرضه‌اش چطور تعیین می‌شود؟** چند کوین وجود دارد و چند کوین دیگر عرضه خواهد شد؟ درس ۸ به این می‌پردازد.
- **کجا و چقدر معامله می‌شود؟** فروش کوینی که فقط در یک صرافی کوچک با حجم کم معامله می‌شود دشوار است. درس ۹ صرافی‌ها را بررسی می‌کند.
- **آیا کسی از آن استفاده می‌کند؟** کاربران واقعی و کارمزدهای واقعی نشانه محکم‌تری از هیاهوی شبکه‌های اجتماعی‌اند.
- **در آخرین رکود چه عملکردی داشت؟** بسیاری از آلت‌کوین‌ها در بازارهای نزولی گذشته ۸۰٪ یا بیشتر از ارزششان را از دست داده‌اند، و بسیاری هرگز بازنگشتند.

چرا این برای معامله‌گران مهم است

- **آلت‌کوین‌ها معمولاً بیشتر از بیت‌کوین حرکت می‌کنند، در هر دو جهت.** وقتی بیت‌کوین ۱۰٪ بالا می‌رود، بسیاری از آلت‌کوین‌ها بیشتر بالا می‌روند. وقتی پایین می‌آید، اغلب شدیدتر سقوط می‌کنند. اندازه پوزیشن باید این را در نظر بگیرد.
- **دامیننس بیت‌کوین را زیر نظر داشته باشید.** نمودار BTC.D در TradingView نشان می‌دهد پول به سوی بیت‌کوین جریان دارد یا از آن به سوی آلت‌کوین‌ها. افزایش دامیننس در بازاری نزولی معمولاً یعنی آلت‌کوین‌ها زیر بیشترین فشارند.
- **نقدشوندگی در کوین‌های کوچک کم است.** یک سفارش بزرگ در یک کوین کوچک می‌تواند قیمتش را به‌شدت جابه‌جا کند، و در وحشت ممکن است در هیچ قیمت معقولی خریدار چندانی نباشد.
- **روایت‌ها کم‌رنگ می‌شوند.** کوین‌هایی که در یک چرخه پیشتازند اغلب در چرخه بعد عقب می‌مانند. دنبال کردن برندگان سال گذشته عادتی رایج و پرهزینه است.

اصطلاحات کلیدی

آلت‌کوین	هر رمزارزی جز بیت‌کوین.
دامیننس بیت‌کوین	سهم بیت‌کوین از ارزش کل بازار کریپتو.
آلت‌سیزن	دوره‌ای که آلت‌کوین‌ها ماه‌ها عملکردی بهتر از بیت‌کوین دارند و دامیننس بیت‌کوین افت می‌کند.
میم‌کوین	کوین یا توکنی که بیشتر با جامعه، شوخ‌طبعی و توجه حرکت می‌کند تا با یک محصول.
روایت	موضوعی محبوب که برای مدتی پول را به سوی گروهی از کوین‌ها می‌برد، مثل دیفای یا هوش مصنوعی.
چرخش	جابه‌جایی پول از یک بخش بازار به بخش دیگر، مثلاً از بیت‌کوین به آلت‌کوین‌ها.
دارایی‌های دنیای واقعی (RWA)	توکن‌هایی که نماینده دارایی‌های سنتی مثل اوراق قرضه، سهام صندوق یا طلا هستند.

نکات کلیدی

1. CoinGecko در ژوئن ۲۰۲۶ حدود ۱۷٫۴۰۰ کوین فعال در معامله را فهرست کرده بود، در حالی که CoinMarketCap در مجموع حدود ۵۲٫۸ میلیون توکن شناسایی کرده بود که بیشترشان مرده‌اند.

2. بیت‌کوین در نوامبر ۲۰۲۶ حدود ۶۰٪ از بازار کریپتو را در اختیار داشت و سهم اتر و استیبل‌کوین‌ها حدود ۱۱٪ و ۱۲٪ بود.
3. آلت‌کوین‌ها در دسته‌هایی مثل لایه ۱ها، لایه ۲ها، استیبل‌کوین‌ها، توکن‌های صرافی، دیفای، زیرساخت، پرداخت، حریم خصوصی، میم‌کوین‌ها و دارایی‌های دنیای واقعی جای می‌گیرند.
4. حدود ۸۰٪ توکن‌های pump.fun ظرف یک روز مردند و فقط حدود ۴٫۶٪ تا ۹۰ روز دوام آوردند.
5. پول معمولاً در قالب روایت‌ها و چرخش‌ها حرکت می‌کند، اما این‌ها الگوهایی کلی‌اند، نه قاعده.
6. پیش از اعتماد به یک کوین بپرسید چه کاری می‌کند، چه کسی کنترلش می‌کند، عرضه‌اش چطور کار می‌کند، کجا معامله می‌شود و آیا کسی از آن استفاده می‌کند.

خودتان را محک بزنید

برای هر سؤال دور یک گزینه را خط بکشید. کلید پاسخ‌ها همراه با توضیح در صفحه بعد آمده است. این آزمون را می‌توانید به‌صورت آنلاین هم در markettalks.info انجام دهید و نتیجه را فوراً ببینید.

۱. آلت‌کوین چیست؟

A هر رمزارزی جز بیت‌کوین
B کوینی که هک شده است
C استیبل‌کوینی با پشتوانه طلا
D کوینی که فقط در یک صرافی معامله می‌شود

۲. چرا شمارش CoinMarketCap با ۵۲٫۸ میلیون توکن این‌قدر بیشتر از ۱۷٬۴۰۰ کوین CoinGecko است؟

A داده‌های CoinGecko قدیمی است
B CoinMarketCap هر توکنی را که شناسایی کند، از جمله توکن‌های مرده، می‌شمارد، اما CoinGecko فقط کوین‌های فعال در معامله را فهرست می‌کند
C CoinMarketCap هر کوین را دو بار می‌شمارد
D CoinGecko فقط فورک‌های بیت‌کوین را می‌شمارد

۳. دامیننس ۶۰ درصدی بیت‌کوین به چه معناست؟

A ۶۰٪ مردم بیت‌کوین دارند
B قیمت بیت‌کوین ۶۰٪ بالا رفته است
C بیت‌کوین ۶۰٪ از ارزش کل بازار کریپتو را تشکیل می‌دهد
D ۶۰٪ بیت‌کوین استخراج شده است

۴. کدام کوین در دسته زیرساخت و اوراکل قرار می‌گیرد؟

A DOGE
B LINK
C USDC
D XMR

۵. طبق CoinGecko Research، تقریباً چه سهمی از توکن‌های pump.fun ظرف ۲۴ ساعت مردند؟

A حدود ٪۵
B حدود ٪۲۵
C حدود ٪۵۰
D حدود ٪۸۰

۶. قیمت یک میم‌کوین معمولاً با چه چیزی حرکت می‌کند؟

A درآمد کارمزد آن
B توجه و هیجان جامعه
C ذخایر طلای آن
D سختی استخراج آن

۷. آلت‌سیزن چیست؟

A ماه‌هایی که بیت‌کوین هاوینگ می‌شود
B دوره‌ای که آلت‌کوین‌ها عملکردی بهتر از بیت‌کوین دارند و دامیننس بیت‌کوین افت می‌کند
C فصلی که صرافی‌ها کوین‌های تازه فهرست می‌کنند
D رویدادی سالانه که از آلت‌کوین‌ها مالیات گرفته می‌شود

۸. در یک بازار قوی، چرخش معمولی که بسیاری از معامله‌گران توصیف می‌کنند چیست؟

A اول کوین‌های کوچک، آخر بیت‌کوین
B اول بیت‌کوین، سپس اتر، سپس آلت‌کوین‌های بزرگ، سپس کوین‌های کوچک و میم‌کوین‌ها
C اول استیبل‌کوین‌ها، سپس طلا
D همه کوین‌ها دقیقاً هم‌زمان بالا می‌روند

کلید پاسخ‌ها

۱ **A**

هر رمزارزی جز بیت‌کوین

آلت‌کوین یعنی کوین جایگزین. همه چیز جز بیت‌کوین در این گروه قرار می‌گیرد، از ETH تا کوچک‌ترین میم‌کوین.

۲ **B**

CoinMarketCap هر توکنی را که شناسایی کند، از جمله توکن‌های مرده، می‌شمارد، اما CoinGecko فقط کوین‌های فعال در معامله را فهرست می‌کند

ساختن توکن آسان است، پس میلیون‌ها توکن وجود دارد. فقط بخش کوچکی از آن‌ها بازار فعال دارند.

۳ **C**

بیت‌کوین ۶۰٪ از ارزش کل بازار کریپتو را تشکیل می‌دهد

دامیننس سهم بیت‌کوین از مجموع ارزش بازار همه رمزارزهاست.

۴ **B**

LINK

LINK متعلق به Chainlink داده‌های بیرونی را به قراردادهای هوشمند می‌رساند. DOGE یک میم‌کوین، USDC یک استیبل‌کوین و XMR یک کوین حریم خصوصی است.

۵ **D**

حدود ۸۰٪

حدود ۸۰٪ ظرف یک روز مرده بودند و فقط حدود ۴٫۶٪ تا ۹۰ روز دوام آوردند.

۶ **B**

توجه و هیجان جامعه

میم‌کوین‌ها محصولی ندارند که بشود سنجید، پس قیمتشان عمدتاً با توجه بالا و پایین می‌رود، که می‌تواند سریع ناپدید شود.

۷ **B**

دوره‌ای که آلت‌کوین‌ها عملکردی بهتر از بیت‌کوین دارند و دامیننس بیت‌کوین افت می‌کند

در آلت‌سیزن، پول ماه‌ها از بیت‌کوین به آلت‌کوین‌ها می‌چرخد. این دوره‌ها با چرخه‌های گذشته آمده‌اند و رفته‌اند.

۸ **B**

اول بیت‌کوین، سپس اتر، سپس آلت‌کوین‌های بزرگ، سپس کوین‌های کوچک و میم‌کوین‌ها

پول اغلب از بزرگ‌ترین و امن‌ترین دارایی شروع می‌کند و با بالا گرفتن هیجان به بیرون پخش می‌شود. این الگویی کلی است، نه قاعده.

منابع

- CoinLaw، چند رمزارز وجود دارد (داده‌های CoinMarketCap، CoinGecko و CoinGecko Research): https://coinlaw.io/how-many-cryptocurrencies-are-there-statistics/
- TV Hub، دامیننس بیت‌کوین (نوامبر ۲۰۲۶): https://www.tv-hub.org/guide/bitcoin-dominance
- Lambda Finance، تاریخچه دامیننس بیت‌کوین از ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۶: https://www.lambdafin.com/articles/bitcoin-dominance-history
- CryptoRank، توکن‌های فارغ‌التحصیل Pump.fun: https://cryptorank.io/news/feed/542eb-pump-fun-graduating-tokens-break-to-1-15-of-new-launches

Market Talks

ادامه یادگیری

درس بعدی: درس ۸
ارزش بازار، عرضه و مبانی توکنومیکس

این درس بخشی از دوره کریپتو در مرکز آموزش MARKET TALKS است. درس‌های سطح مبتدی رایگان‌اند و هر کدام یک آزمون و یک فایل PDF قابل دانلود دارند. درس‌های سطح متوسط و پیشرفته ویژه اعضا هستند.

مرکز آموزش
درس‌هایی از اصول پایه تا موضوعات پیشرفته

تحلیل بازارها
تحلیل تکنیکال و بنیادی بازارهای اصلی

گزارش‌ها
بیت‌کوین، طلا، نقره، SPX و بیشتر

markettalks.info

تلگرام @MARKET_TALKS

فقط برای آموزش. هیچ‌یک از مطالب این سند توصیه مالی نیست. © ۲۰۲۶ MARKET TALKS. می‌توانید این PDF را بدون تغییر به اشتراک بگذارید.